

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE

2019

A young child, likely a toddler, is the central focus of the image. They are wearing a bright blue winter jacket with dark blue accents and reflective white stripes on the sleeves and legs. They also wear a matching blue beanie with a white patch on the front. The child is sitting on a concrete ledge, holding a banana in their hands and taking a bite. The background consists of a dense green hedge and some tall, dry, yellowish-brown grasses. To the right of the child, there is a concrete planter box filled with various colored stones (red, grey, brown). The ground in the foreground is covered in gravel. The overall scene is outdoors, possibly in a park or garden setting.

VÄRMDÖ FÖRSAMLING

Gudstjänster

Gudstjänster

I 2019 års gudstjänststatistik kan vi se att besökare vid huvudgudstjänsterna ökade från 5393 besökare år 2018, till 5810 besökare år 2019.

Vårt mål är att fira engagerade och varierade gudstjänster med människor i alla åldrar och därför följde vi under året den variation som församlingsinstruktionen ger riktlinjer för vad gäller variationen på teman för gudstjänsterna, men också tidsmässigt när på dagen gudstjänsten förläggs. Vi har sedan ett antal år tillbaka valt att alternera huvudgudstjänsterna på söndagar mellan kl 11.00 och kl 16.00

En god månadsrytm i gudstjänstlivet har fortsatt visa sig vara att fira någon form av mässa varannan söndag och söndagsgudstjänst varannan söndag, med målet att det skall firas minst två mässor i månaden.

Många uttrycker att det finns en positiv mångfald med de olika typer av gudstjänster vi har, inte minst musikgudstjänsterna där vi bland annat under vårterminen hade Musikgudstjänst Mässa i B-dur "Lilla orgelmässan" av Joseph Haydn och Magnificat av Dietrich Buxtehude och folkmusikmässa – I välsignan och fröjd.

Under höstterminen hade vi bland annat musikgudstjänst Requiem av Garbriel Fauré och Stabat Mater av Steve Dobrogosz, samt Mässa i keltisk ton på söndagen i Allhelgona.

Till storhelgerna som advent, jul och påsk har tillströmningen av gudstjänstbesökare fortsatt att vara mycket god. Alla helgons dag tycks växa i betydelse för varje år och både minnesgudstjänsten och musikstunden på alla helgons dag samt musikgudstjänsten på söndagen var välbesökta.

Kyrkan var under Alla helgons dag och kväll öppen för ljusständning och en stunds stillhet och många människor som besökte kyrkogården tog också möjligheten till ett besök i kyrkan.

Under julperioden är det framförallt samling kring krubban för små och stora på julafton som fortsätter att öka, från ca 100 besökare när vi började med denna gudstjänst för ca 8-9 år sedan till runt 170 besökare i år.

Förutom söndagsgudstjänsterna i Värmdö kyrka och Sjölidens kapell firades gudstjänst på Bullandö marina på Kristi himmelfärdsdag, vid hembygds-museet vid kyrkan på midsommardagen och på Strömma hembygdsgård söndagen efter midsommardagen.

Tre tillfällen, på pingstdagen, i mitten på juli och andra advent firades gudstjänst i Ahlsviks bygdegård på Svartsö. Dessa gudstjänster på Svartsö är mycket

välbesökta och samlar ofta över 200 deltagare. Psalmorkestern på Svartsö, bestående av "frivilligmusiker" under ledning av Anders Forsslund, är mycket uppskattad.

Vi är mycket tacksamma för samarbetet med hembygdsgårdar och värdfamiljer i förläggande av gudstjänster där den lokala förankringen och synen på gudstjänsten som hela församlingens gudstjänst kan förstärkas.

Sist men inte minst kan vi också nämna att det i stort sett vid varje gudstjänst i Värmdö kyrka och Sjölidens kapell genom kyrkvårdarnas försorg serverats kyrkkaffe. Detta skapar en viktig mötesplats efter gudstjänsten för fortsatta samtal och församlingsgemenskap. Kyrkkaffet är en viktig pusselbit i församlingsbygget och i att vara en levande och välkomnande församling.

Friluftsgudstjänster

Under sommaren firade vi sex friluftsgudstjänster på torsdagskvällar med start på Sjölid. Därefter följde friluftsgudstjänster på Viks gård, hos familjen Cederlöf, nytt för i år, och vid hembygdsmuseet vid Värmdö kyrka, på Ersta diakonis sommarhem i Boda, hos familjerna på Väster-Skägga gård, och slutligen vid Torsby Sjöstuga.

Vid varje gudstjänst medverkade förutom präst och församlingens musiker också solist, instrumentalist eller kör.

Dessa friluftsgudstjänster är mycket uppskattade och samlade från ca 30 till över 100 deltagare vid varje tillfälle. Vi

tackar alla värdar som vi har fått komma till för deras gästfrihet.

Kyrkliga handlingar

Under året ägde 89 dopgudstjänster rum i församlingen, vilket var färre jämfört med år 2018 då det var 97 dopgudstjänster.

De flesta dop var i Värmdö kyrka, men vi ser en ökande trend för dop i Sjölidens kapell efter om/tillbyggnaden. Något dop var också hemdop. På nationaldagen hade vi kyrkan öppen för drop-in dop och vigslar. Antalet vigslar blev under året 38 vilket är lika många som för år 2018. De flesta ägde rum i Värmdö kyrka, men vi ser också här en ökande trend för vigsel i Sjö-

lidens kapell. Någon vigsel var också hemvigsel.

Under året ägde 57 begravningsgudstjänster rum i församlingen vilket är en ökning jämfört med år 2018 då det var 52 begravningar.

Värmdö kyrka fortsätter att vara en mycket uppskattad kyrka för många, inte minst vad gäller för de kyrkliga handlingarna, vilket leder till att vi är församling för så många fler än bara skrivna i Värmdö församling.

Kyrkvårdar

Kyrkvårdarna träffades tre torsdagskvällar under året för att fördela tjänstgöringstillfällena, men också för att utvärdera den gångna perioden. Vi träffades också på Kristi himmelfärdsdag på Bullandö. Året avslutades med ett julbord för kyrkvårdskollegiet, som vid årets slut bestod av sju personer.

Vägkyrkan i Värmdö kyrka

Under sju veckor sommaren 2019 hölls kyrkan öppen tack vare frivilliga krafter. Antalet aktiva vägkyrkoguidar var i år ca 20 personer. Antalet guider har ökat under de två senaste åren. Cirka 490 besökare välkomnades under sommarveckorna, vilket är en ökning jämfört med år 2018 då det var 450 besökare. Besökarna erbjöds guidning i kyrkan, information om församlingen och en kopp kaffe eller en stunds stillhet. Ett antal större grupper togs också emot. En vägkyrkoguidesutflykt till Torö och Ösmo kyrkor fick avsluta årets vägkyrka.

Musik

Musik

Vi vill erbjuda alla sångintresserade möjlighet att delta i någon form av körsång. Vi vill förse gudstjänster och förrättningar med bra musik samt erbjuda konsertupplevelser av olika slag.

Under året medverkade körerna regelbundet vid gudstjänster i kyrkan. Kyrkomusikerna spelade vid gudstjänster och andra kyrkliga förrättningar, andaktstunder på servicehus och vid personalens tisdagsmöten. Vi deltog i konfirmandundervisningen, spelade vid soppluncherna och vid skolornas adventssamlingar och avslutningar. Vid barnsången i kapellet spelade vi på fredagarna. Vid flera gudstjänster framförde solister musik tillsammans med kyrkomusikerna.

I samarbete med kommunens demensvård bedrivs musikstunder på Diamantens servicehus en gång per månad.

På sportlovet bjöd Kerstin Alling in till "Sportlovsorgel" där alla åldrar gavs

möjlighet att spela på Värmdö kyrkas fina orgel.

I oktober kom Jan H Börjesson, domkyrkoorganist och författare, till Värmdö kyrka och höll ett föredrag om orgelbyggarfamiljen Söderling. I samband med det spelade han fyrehändigt med Kerstin Alling en sonat av Gustaf Mankell.

Körer och sånggrupper

Körerna hade regelbundna övningar en gång per vecka under terminerna.

Barnkörer

Diskanten, Lilla och Mellan Cappella leds av Kerstin Alling, Stora Cappella av Lars Hallgren.

Åldersindelningen för barnkörerna justeras från år till år beroende på antalet barn i olika åldrar, alltså ser det ofta olika ut under vår- och hösttermin. Under hösten har det sett ut på följande sätt:

Diskanten, för 4-6 -åringar, som har cirka 25 medlemmar.

Lilla Cappella för årskurs 1-3 hade cirka 20 medlemmar, Mellan Cappella för årskurs 4-7 hade cirka 25 medlemmar.

Stora Cappella, för årskurs 8 och uppåt, hade under vårterminen ett medlemsantal på knappt 10 ungdomar. Under hösten har verksamheten inte bedrivits regelbundet, då några av ungdomarna slutat och några i stället börjat i kyrkokören. Dock medverkade de tillsammans med kyrkokören vid julkonserten och mässa i Keltisk ton, samt vid en gudstjänst i kapellet i samarbete med ungdomsverksamheten. Tanken är att verksamheten ska fortsätta att vara mer "projektbaserad" under 2020.

Församlingen anordnar också Småbarnssång för barn i åldern 0-5 år med vuxna (se Öppet hus med småbarnssång under Undervisning). Samarbetet med barn- och ungdomsverksamheten fortsätter med något som vi kallar för Körlajbans. Det är en fritidsverksamhet för körbarnen där man bland annat arbetar med förberedelser inför famil-

jugedstjänster och musikal. Ett 30-tal barn deltar i verksamheten.

Vuxenkörer

I församlingen fanns under året fyra vuxenkörer; Choristas Veteranicus med 48 medlemmar leds av Kerstin Alling. Lars Hallgren har hand om Värmdö Kyrkokör med 40 medlemmar och Värmdö Vokalensemble med 28 medlemmar.

Helena Kasesjö leder Komigångkören, med ca 15 deltagare. De träffas och sjunger två gånger i månaden och framträdde vid ca 4 gudstjänster under året.

Musikgudstjänster och konserter

Under året hade vi 10 musikgudstjänster där någon av församlingens körer utgjorde stommen. Vid dessa medverkade instrumentalister och solister av skilda slag. Av musiken som framförts kan nämnas Mässa i keltisk ton, Stabat Mater av Steve Dobrogosz (med tonsättaren vid flygeln), Requiem av Fauré, en Mässa av Haydn, Folkmusikmässan I välsignan och fröjd samt ett flertal musikgudstjänster med blandad repertoar och skiftande genrer.

Trettondagens musikgudstjänst fylldes med körsång av Värmdö Vokalensemble och Bo Karlssons violinspel, och dessa återförenades i en vårkonsert i maj, då även Tina Ahlin medverkade och hade skrivit mycket av musiken.

Choristas Veteranicus stod för fyra av dessa musikgudstjänster. Vid den en av dem var temat "Älskade psalmer", som framfördes tillsammans med Gustavsbergs Mässingssextett. Vid gudstjänsten den fjärde advent sjöng de in julen. Choristas Veteranicus har även spridit glädje med sång vid Diamanten och Gustavsgården och gjort en Höst-Caprice i kyrkan.

Barnkörerna utgjorde sammantaget stommen i 6 stycken familjegudstjänster, bland annat en mässa med Laleh-låtar och under hösten hade man fokus på frälsarkransen vilket ledde fram till en uppskattad musikgudstjänst i kyrkan. De sjöng också vid påskdagsgudstjänsten och bjöd den tredje advent på ett stämmningsfullt luciataåg.

Övriga gudstjänster som kan nämnas är Kyndelmässodagen, Skärtorsdagen, Långfredag, Påskdagen, Kristi himmelfärds dag på Bullandö brygga, Alla helgons dag, första Advent, Julbönen,

Julottan och Nyårsbönen, gudstjänsterna på Svartsö – gudstjänster där musiken spelat en stor roll.

Vid en konsert april framförde Kyrkokören, tillsammans med Stockholm Concert Orchestra och solister, Stabat Mater av Karl Jenkins, musik starkt färgad av arabisk folkmusik.

Samtliga vuxenkörer sjöng in våren på Valborgsmässofirandet vid Sjöliden.

Under sommaren gavs i kyrkan sju uppskattade sommarkvällskonserter,

skiftande från jazz till klassiskt, från blockflöjt till accordion. Den välkände pianisten Roland Pöntinen gav en soloafton.

Värmdöborna Evelina Olsén och Kristin Stenerhag underhöll vid "picknick-konsert" på Sjöliden.

Vid den mycket välbesökta julkonserten medverkade Vokalensemblen, Kyrkokören och Stora Cappella.

Jan H Börjesson och Kerstin Alling spelar fyrhändigt på orgeln.

Steve Dobrogosz vid flygeln.

Choristas Veteranicus vid årets Höst-Caprice.

Luciagudstjänst med barnkörer.

Undervisning

Familjegrupper

Familjegrupp erbjuds till föräldrar med barn 0-5 år. Familjegruppen är en fast grupp som träffas en gång i veckan. Träffen inleds med en samling där dagens pyssel presenteras och avslutas med en sångstund och en bön. En saga berättas av pedagogen medan barnen äter en frukt tillsammans.

Under 2019 hade vi två familjegrupper med sju familjer med 1-3 barn per familj.

Under året åkte vi på två utflykter, Nysveds gård och Västergården på Hjälmo. Till utflykterna och traditionell julavslutning i kyrkan med luciatåg välkomnas familjer från öppen barnverksamhet och familjegrupperna. Församlingens barnpedagoger medverkade på årets familjegudstjänster och familjemässor.

Öppen barnsång i kapellet

Barnsång i Sjölidens kapell är en öppen verksamhet som erbjuds till föräldrar och barn i åldern 0-5 år. Tillsammans med en av församlingens musiker som spelar piano sjunger vi barn- och rörelsesånger.

Under 2019 varierade antalet deltagare mellan 35-90 personer.

I direkt anslutning till barnsången erbjuds öppen utelek på lekplatsen.

Öppen utelek i trädgården

Efter barnsång i kapellet erbjuds utelek i Sjölidens lekplats till föräldrar med barn i åldern 0-5 år. Föräldrar och barn kan köpa grillad korv, både vanlig och vegetarisk, samt ett enklare fika.

Verksamheten startade hösten 2018 och fick många besökare. Under 2019 varierade antalet besökare då det är en öppen verksamhet och väderberoende. Det var allt från 35-90 deltagare.

Öppen förskola

Öppen förskola erbjuds till föräldrar med barn i åldern 0-5 år. Barn och föräldrar kan tillsammans pyssla, leka, spela spel, måla ect.

Under året har vi haft Öppen förskola på Sjölidens två gånger i veckan.

Antalet besökare har varierat alltifrån 4-20.

Kyrkfritids

Barn i förskoleklass till årskurs 5 erbjuds en eftermiddag i veckan att delta på kyrkfritids. Där erbjuds barnen pyssel i olika material och med olika tekniker, spela sällskapsspel, leka i trädgården och ett mellanmål. Varje grupp består av 25 barn från olika skolor.

Under 2019 hade vi två kyrkfritidsgrupper. Det finns en kölista och under året tog vi kontinuerligt in nya barn när det blev en plats ledig. Vi gjorde under året ett namnbyte för att tydligare beskriva att det är en församlingsverksamhet.

Sommardagläger

Barn födda -08, -09 och -10 kunde anmälas till 2019 års två sommarläger. 18 barn deltog under vecka 25 och 18 barn under vecka 33. Dagarna bestod av jag-stärkande övningar, grupplekar, skapande verkstad och bad i havet. Barnen åt lunch och mellanmål i Sjölidens matsal. En utflykt till Antistilla med utmanande grupplekar gjordes under båda lägerveckorna. Tio ungdomsledare arbetade tillsammans med barnen

och oss. Avgift för sommarlägret var 250 kr för medlemmar i Svenska kyrkan och 1000 kr för icke medlemmar.

Tjejgrupp

Tjejgruppen träffas varje måndag eftermiddag. Det är tjejer i årskurs 6-9 från olika skolor. Tjejerna erbjuds att pyssla, spela spel, baka ect samt ett mellanmål. Under våren avslutas terminen med ett besök på Gröna Lund.

Under 2019 deltog cirka 16 tjejer i gruppen.

Samverkan med skolorna

Värmdö församlings samarbete med skolorna utgår från skolans läroplan och syftar till att vara en resurs för barn, ungdomar och personal på skolorna, som kunskapsförmedlare, samtalspartner och traditionsbärare.

Församlingen erbjuder olika verksamheter och aktiviteter för skolorna inom församlingens upptagningsområde; Kyrkskolan, Viks skola, Grantomta Montessori, Svartsö skola och Hemmestaskolorna. Vid förfrågan kan vi också erbjuda verksamheter för skolor utanför församlingens upptagningsområde.

Vi erbjuder så kallade livskunskaps-pass till elever i årskurs 4-7 inom församlingens upptagningsområde. Programmet går ut på att varje klass kommer till Sjöleden där vi under ca 2 timmar jobbar med gruppstärkande övningar, teambuilding och livsfrågor. Det har varit ett gott gensvar från skolorna kring arbetet med livskunskap med flera klasser från olika årskurser och skolor som har kommit.

Under 2019 bjöd vi in årkurs 3 för en påskvandring där eleverna fick höra bakgrunden och berättelserna kring den judiska och den kristna påsken. Sammanlagt kom 11 klasser och besökte oss.

Utöver de verksamheter som erbjuds på initiativ av oss, har vi även möjlighet att ta emot eller möta klasser där läraren önskar vår kunskap t ex. guidade visningar av kyrkan.

Konfirmander

Vi erbjuder konfirmationsundervisning utifrån Svenska kyrkans nationella riktlinjer för konfirmandarbete.

Under konfirmandåret 2018/2019 har vi haft två alternativ, ett veckoalternativ med träffar på onsdagar och med konfirmation i april samt ett somma-

ralternativ med konfirmation i juli.

Båda alternativen har haft ett upptaktsläger och sedan ett äventyrläger. Vintergruppen åkte under fyra dagar till Vemdalen och sommargruppen fyra dagar till Idre.

Under 2019 konfirmerade vi 45 ungdomar i våra olika konfirmandalternativ. 24 stycken i vår veckogrupp och 21 stycken i vår sommargrupp.

Vi arbetar med riktade konfirmandbroschyrer och gör informationsbesök i Hemmestaskolan om konfirmationen inför starten av varje konfirmandgrupp. Vi informerar även elever i årskurs 9 som inte är konfirmerade att de är välkomna att konfirmera sig.

Ungdomsledare

Efter att man har konfirmerat sig så får den som vill gå församlingens ledarutbildning. Ledarutbildningen bestod under 2019 av tre utbildningstillfällen och ett läger under början av höstterminen. Under hösten utbildades 15 nya ledare och under året har sammanlagt 27 ungdomar varit aktiva som ledare i församlingens barn- och ungdomsverksamhet. Mycket av verksamheten skulle inte gå att genomföra utan dessa frivilliga ledare, samtidigt som det kräver en del handledning.

Många av ledarna skulle nog inte fortsatt i verksamheten om de inte hade blivit tagna i anspråk av församlingen. Många av de ungdomar som är med i den övriga ungdomsverksamheten har gått församlingens ledarutbildning och har eller kommer att få ledaruppdrag.

Eftersom nya ledare utbildar sig varje år samtidigt som vi önskar få behålla de gamla ledarna så ökar hela tiden ledarstaben. Det innebär också en stor utmaning för oss i att skapa arbetstillfällen för dessa ledare, om man inte tas i anspråk är det lätt att engagemanget slocknar och att man känner sig bortglömd.

Ungdomsverksamheten

Ungdomsverksamheten som Värmdö församling bedriver utgår från tanken att alla ungdomar vill göra något för sina medmänniskor, sin omvärld, sin framtid och samtid. Tanken är att skapa en verksamhet där ungdomarna själva kommer med idéer om hur vi tillsammans kan skapa en bättre värld.

I församlingen finns en lokalavdelning i Svenska kyrkans Unga där 22 ungdomar (i åldern 15-20 år) var medlemmar under 2019. Under 2019 har deras träffar legat på onsdagskvällarna i direkt anslutning till Sjöledenmässan och en fredag i månaden. Ungdomarna kommer med förslag kring vilken slags verksamhet de vill göra och vilka teman som ska genomföras under dessa kvällar.

Resor och event

Under 2019 startades en "Assisigrupp" med ungdomar som går på gymnasiet och som ville fördjupa sig i livsfrågor och kristen tro. Gruppen bestod av 11 ungdomar som träffades en gång i månaden i studiecirkelform där gruppen lyssnade på poddar eller såg på filmer

och diskuterade. Stort fokus låg på att prata klimatångest och hur man istället ska få klimathoppfullhet.

Resan till Italien genomfördes sedan med tåg under höstlovet. Gruppen var med och planerade vad de ville vara med om i Rom och Asissi.

Ungdomarna förberedde sedan en presentation för ungdomsgruppen, med de slutsatser som de diskuterat under årets gång där stort fokus låg på just tågresan.

Samtalsgrupper

Mål för året har varit att kunna erbjuda en grupp dagtid och en grupp kvällstid samtidigt som vi vill vara öppna för ytterligare grupper, nya eller fortsättningsgrupper, beroende på intresse från våra församlingsbor. För år 2019 har grupperna sett ut som följande:

Bibelglädjen, dagtid

Bibelglädjegruppen har träffats för bibelsamtal vid 14 tillfällen under året. Vi har läst Matteusevangeliet under

vårterminen och Galaterbrevet under höstterminen. Totalt har ca 10 personer deltagit i träffarna.

Samtal på Livets väg

Under 2019 har onsdagskvällens samtalsgrupp Samtal på Livets väg bestått av 6 deltagare. Gruppen har under året fortsatt med boken Tankar om Sinnesro – att inse skillnaden, som grund för samtalen. Boken bygger på korta texter som inspirerats av samtal och betraktelser hämtade ur Sinnesromässor firade i Helsingborg. Deltagarnas egna erfarenheter och reflektioner möter kvällens text och samtalet fördjupas. Förhoppning är att deltagarna ska uppleva att samtalen rör sig kring det som rör livets djupa frågor, längtan och andlighet.

Vi har samlats varannan onsdagskväll och för den som önskat har kvällen inletts med mässa i kapellet.

Varje kväll avslutas med bön och välsignelse.

Retreat

Under 2019 genomfördes två heldagsretreater på Sjölidén och i Värmdö kyrka. Deltagarantalet har varit drygt 20 personer på vardera retreat. Varje retreat följer samma rytm, med olika teman och texter för bibelmeditationerna.

Retreaterna under året hade temat – Tid för insikt och utsikt, samt tt lyssna. Präst, diakonal samordnare, husmor och vaktmästare tjänstgör. Både nya och gamla retreatdeltagare kommer, men en god del av deltagarna har varit med flera gånger. Vi har en relativt god åldersspridning, med huvudbetoning på människor som befinner sig mitt i livet.

Författar- och filmkvällar

Två författarkvällar ägde under året rum på Sjölidén. Den 7 mars gästades vi av Lars Björklund och Kerstin Dillmar, som talade om - Existentiellt skav – när livet inte är vad vi tänkt oss. Den 23 oktober gästades vi av Camilla Lif som talade om – Spår av kärlek.

Under 2019 anordnades två filmkvällar på Sjölidén. Tanken med filmkvällen är att få visa en aktuell film och sedan öppna upp för möjlighet att samtala om filmen. Metoden som används kommer från Sensus "Tala film, tala liv", där filmen skapar en öppning till att få samtala om livsfrågor som berör.

Årets författarkvällar med Lars Björklund, Kerstin Dillmar och Camilla Lif.

Diakoni

Diakoni är medmänsklighet och omsorg i praktisk handling. Diakoni är en av kyrkans och församlingens huvuduppgifter – en dimension som ska genomsyra allt arbete och hela församlingens liv och verksamheter, varje tjänst och varje uppdrag.

Diakonin är en utåtriktad kraft som också vill ta oss utanför väggarna på Sjöliden för att verka bland församlingens borna och ute i vår församling.

Församlingen bedriver ett utåtriktat och uppsökande diakonalt arbete på många olika sätt. Vi gör hem- och sjukbesök, vi har själavårdande och stödjande samtal, vi finns till för äldre, ensamma och isolerade. Vi rör oss

bland annat på Ljungs äldreboende och på Seniorcenter Diamanten på Hemmestahöjden och vi besöker skärgårdsboende och andra som bor avlägset och isolerat.

Vi har kontakt med och försöker på olika sätt hjälpa människor som behöver akut hjälp, och har hamnat i utanförskap och ekonomisk nöd, eller som lider av missbruk eller psykisk sjukdom.

Vi ingår i nätverk och har kontakter med skola, äldreomsorg och sjukvård, med socialpsykiatri, biståndsbedömare, kuratorer, socialsekreterare, skuldrådgivare och med frivilligorganisationer och med andra församlingar

och kyrkor i närområdet. Vi för också samtal med politiker som har varit intresserade av att få del av vår bild av den sociala och ekonomiska utsattheten på Värmdö.

Vi samarbetar med polis, räddningstjänst, skola, sjukvård och kommun, t.ex. vid överlämning av dödsbud, eller vid större olyckor och andra händelser som kräver beredskap, samverkan, insatser och närvaro.

Sjölidenluncher

Sjölidenluncherna varannan vecka med program och andakt är en viktig träffpunkt och står för en grundrytm i församlingens verksamhet. Vi har bjudit in till sopplunch 15 gånger på Sjöliden under 2019.

Husmor och köket står för den hemlagade soppan och serveringen – verksamhetens hjärta. Vi har också satsat på ett varierat program under året med musiker, sångare, författare och andra föredragshållare, och försöker ha en hög kvalitet på framträdandena. Soppluncherna är välbesökta, under året har det rört sig om ett 80-tal besökare per träff i snitt.

Vi ser soppluncherna som en plats för församlingsbor och anställda att träffas och frivilliga krafter att samlas; sopplunchen blir en slags vardagens samlingspunkt och en viktig del av församlingens utåtriktade och öppna verksamhet. Vi upplever att soppluncherna är ett kyrkligt sammanhang med ganska låg tröskel dit man kan komma som man är och få chans att lära känna församlingen. På det viset är soppluncherna viktiga också som en länk till församlingens andra verksamheter, som gudstjänster, körer, gemenskaps- och frivilliggrupper etc. Vi har också märkt att många nya besökare har hittat till soppluncherna, och att många också gärna kommit tillbaka.

Handarbetskretsen - församlingens syförening

Värmdö kyrkliga arbetskreter består av ca 11 aktiva medlemmar som träffas för att arbeta och umgås. Det är en öppen gemenskap som välkomnar nya deltagare. Under året har Arbetskretsen arbetat ihop cirka 20 000 kr, bland annat genom försäljning och lotterier på adventsbasaren, och i samband med båtutflykter och Sjölidenluncher. Detta år har de insamlade medlen gått till

Operation Smile och Majblomman.

Arbetskretsen träffas varannan måndag, cirka 16 gånger/år för att arbeta, umgås och dela idéer och kunskap med varandra. Arbetskretsen är en gemenskap med starka band mellan deltagarna och fyller en viktig social funktion. Arbetskretsen åkte på en vårutflykt till Nordiska museet och såg utställningen British så in i Norden.

Må väl-kursen

För åttonde året bjöd vi tillsammans med Lillsveds idrottsfolkhögskola in till Må väl-kurs för "seniorer som vill leva livet". Antalet deltagare var ett 40-tal på höstterminen, vårterminen brukar vara en slags fortsättningskurs med plats även för nya deltagare. Kurserna pågick under 12 veckor vår och höst, med en träff i veckan kl. 11-15 med gemensam lunch och fika. Två av kursstillfällena under året ansvarar vi för och de ägde rum på Sjölidén. Kursen fokuserar på äldres hälsa och välbefinnande och de olika tillfällena hade teman som näringslära, gymna, samarbetsövningar/teambuilding, uteliv, yoga, gnistan i livet mm. Tanken är att kursen nystartar i september varje år.

Seniorutflykter – båtresor med Blidösundsbolaget

Under försommaren gjordes två båtresor för församlingens seniorer till Ekerö. Sammanlagt deltog ca 200 personer som fick en heldag med båtutur, god samvaro, lunch och en guidning och andakt. Denna verksamhet riktar sig framför allt till församlingsbor, men

vi har också i mån av plats erbjudit andra att följa med, från grannförsamlingar (många är fd församlingsbor) och från stan (fd församlingsbor eller med värmdöförankring). Inget tyder på att intresset kommer att minska framöver.

Flera frivilliga medarbetare spelar en stor roll för genomförandet av utflykterna. Utflyktsdagarna är viktiga som mötesplats för deltagare, frivilliga och anställda och är mycket uppskattade av deltagarna. Många goda samtal äger rum ombord, och vi har också under året sett att det leder till fortsatt goda kontakter.

Församlingsnärvaro på äldreboendet Ljung

Vi hade under året ett tiotal andakter/gudstjänster på äldreboendet Ljung, som har cirka 60 boendeplatser, samt bland annat dagverksamhet och rehabilitering. Träffarna leds av diakon/präst och musiker, och samlar oftast ca 15 personer. Årets sista träff blev ett stort luciatåg för de boende med församlingens barnkör.

Församlingsnärvaro på trygghetsboendet på Kullsvedsvägen och Seniorcenter Diamanten

Under året har vi firat gudstjänster med kaffe på trygghetsboendet, en höst, en påsk- och en adventsgudstjänst. Det riktar sig framför allt till boende och/eller deltagande i någon av de gruppverksamheter som äger rum i huset inom ramen för seniorcentret Diamanten, samt till närstående och dem som bor i närområdet. Veterankören Cho-

ristas Veteranicus deltog tillsammans med körledaren Kerstin Alling under påsk- och adventsgudstjänsterna.

Jul-nyårsfirande på Seniorcenter Diamanten

Sedan 2016 har vi "Jul-nyårsfika i mellandagstid" med ca 50 deltagare, blandat från deras och våra verksamheter.

I år hade vi väffelstuga i samverkan med Frivilliga familjehem på Värmdö. Vi sjöng julsånger och firade också en enkel andakt tillsammans.

Vandringar

Under året som gått har vi erbjudit sammanlagt tre vandringstillfällen, en på våren och två på hösten. Vandringarna, oavsett längre eller kortare sträcka innefattar stop på vägen där vi delar en kortare text och tankar kring denna. Syftet med vandringarna är att vi rör oss tillsammans i naturen och funderar på det tema som är aktuellt för dagens vandring.

Under 2019 har intresset för att delta i vandringarna ökat jämfört med 2018. Vårvandringen samlade 8 deltagare, och höstvandringarna sammanlagt 18 personer.

Pratpromenad på Seniorcenter Diamanten

Under 2019 har församlingen ordnat pratpromenader varannan tisdag med start vid Diamantens entré. Promenaderna har samlat ca 3-6 personer varje gång och är ett uppskattat inslag på seniorcentret.

Uppvaktningar – födelsedagsfester

Under hösten bjöd vi in till tre födelsedagsluncher på Sjölidén för församlingens 70-, 75-, 80-, 85- och 90+-åringar. Dessa samlade totalt ca 200 personer. Det blev tre härliga fester i gemenskap med varandra och med vacker dukning, god mat och sång, musik och en andakt. Vi tycker att det är viktigt att uppmärksamma församlingens äldre på ett högtidligt och trevligt sätt och ser det som ett bra sätt att nå ut till alla våra äldre församlingsbor med regelbundna intervaller. Det ger oss möjlighet att berätta om våra verksamheter, bjuda in till aktiviteter och frivilligengagemang etc. Vi upplevde att gensvaret även detta år var stort och kan också glädjas åt många nya ansikten. Vi tror att det är ett bra sätt att nå ut också

till församlingsbor som inte tidigare har deltagit så mycket i församlingens verksamheter.

Matglädjen – en måltidsgemenskap med gemensam matlagning

Under året har sex luncher genomförts. Den här gemenskapen bygger mycket på gruppens eget engagemang. Man genomför ett projekt tillsammans: förbereder och lagar maten och delar en måltidsgemenskap.

En tanke med verksamheten är att man ska ha möjlighet att umgås och göra något positivt tillsammans i ett lite mindre och enklare sammanhang än t.ex. på en sopplunch, så att man hinner umgås och lära känna varandra på ett närmare sätt. Framför allt är huvudtanken med verksamheten att den inte ska vara passiv utan aktiv - Matglädjen bygger på deltagarnas egen delaktighet och på frivilliga krafter som ansvarar för planering, inköp och praktiskt genomförande av lunchen. Antal besökare har under året varit mellan 10-15 personer, några kommer med som nya, andra har varit med längre. Måltiderna äts till självkostnadspris.

Boulegruppen – en öppen gemenskap

Man träffas på tisdageftermiddagar för fika och boulespel i stort sett året om. Det har blivit en gemenskap med boulespelare som sätter sin prägel på Sjölidén.

Boulegruppen utgör numer en av den gudstjänstfirande församlingens mest trofasta kärnor.

Internationellt engagemang

Församlingens internationella arbete har under 2019 främst handlat om arbete med fastekampanjen Samma himmel – Samma rättigheter och julkampanjen För alla flickors rätt till ett värdigt liv. Under året har vi sökt formerna för en internationell grupp i församlingen med förankring i det som är Lyckebogruppen på torsdagar. Vi har tillsammans med församlingarna i kontraktet haft planeringsmöte för en inspirationskväll kring det internationella arbetet. Några ungdomar från Lyckebos onsdagsgrupp deltog i en internationell träff i Hedvig Eleonora. Intresset för att veta mer om kyrkans internationella arbete i den gruppen väcktes då vi i samverkan med Stock-

holms stift fick möjlighet att delta i Trettondagskonferens på Rättviks stiftsgård med fokus på Internationellt arbete och kontakter ute i världen. Vi var 11 personer som reste, 1 präst, 1 volontär 6 ungdomar från Afghanistan och tre svenska ungdomar.

Besöksverksamhet

Under året gjordes hembesök och sjukbesök av präster. Vi har kontinuerligt besökt boende på Trygghetsboendet på Kullsvägen. Präster och diakonal samordnare tar också en förnyad kontakt med de anhöriga som under året blivit änkor/änkemän och överlämnar en hälsning och en blomma i jultid. Detta skedde under året i samarbete med Värmdö blomster- och omsorgsfond med utdelandet av julblommor, se under rubrik Värmdö blomsterfond.

Enskilda samtal

Människor som under året sökt församlingens stöd i form av enskilda samtal gör det av olika anledningar. Inte sällan är samtalen förknippade med oro och ångest över ekonomi. I de fallen det handlar om ekonomi utreder vi alltid personens/familjens situation och hjälper till att söka fonder. Vi delar även matkassar, främst med mat som vi fått ta emot från lilla Coop Hemmesta. Här ser vi en tydlig ökning bland unga, främst kvinnor som söker församlingens stöd, men även barnfamiljer. Parsamtal som handlar om relationsproblematik förekommer men är mindre vanligt än enskilda samtal. Samtal som rör djup sorg med olika karaktär är vanligt. Varje samtal är unikt och lyssnandet fyller alltid en viktig funktion.

Sorgegrupp

Under 2019 har inbjudan till sorgegrupp skett via Kyrkfönstret och i enskilda samtal som rör sorg efter nära anhörig. Vi har även samverkan med Gustavsberg -Ingarö och Boo församling då vi ser att personen som söker sorgegrupp kan ingå i någon av kontraktets sorgegrupper.

Integrations- och inkluderingsarbete

Samhällssamtal

Under 2019 har vi genomfört tre kurser à fem träffar (=15 tillfällen) Samhällssamtal för nyanlända kvotflyktingar i Värmdö kommun. Deltagarantalet

varierar från grupp till grupp, mellan 5 och 15 personer. Vi samtalar om Sverige och livet här: ekonomi, bostad, lagar, regler, jämställdhet, jämlikhet, barn och familj, allemansrätt, hbtq med mera. Språkstödare, anställda av kommunen, översätter och fungerar som språkbryggare i samtalen. Alla deltagare ska komma till tals, allt översätts även mellan språkgrupper. Samtal är en av nycklarna till inkludering och verksamheten fyller en viktig funktion. Samhällssamtalen är en samverkan mellan Värmdö församling, Gustavsberg-Ingarö församling och Värmdö kommun. Volontärer från båda församlingarna medverkar och leder även vissa pass. Församlingarna ingår i ett Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP, med kommunen.

Hemlöshet

Under 2019 har vi fortsatt arbetat mot ungas hemlöshet i samverkan med Frivilliga Familjehem på Värmdö (FFpV). Vi har fått ekonomiskt stöd från Stockholms stift och stöttat ca 10 ungdomar med hyra och uppehälle samt med psykosocialt stöd i form av regelbundna träffar samt med social närvaro och möjligheten att sköta väffelcafé på Lyckebo under sommarlovet. Frivilliga och anställda som arbetar med denna grupp har också fått psykosocialt stöd under året. Detta genom en träff och föreläsning/workshop på Blå Blom i Gustavsberg med psykolog Chavier Charry på temat "Vem ska hjälpa hjälparen?" med efterföljande middag och samvaro.

Församlingen har upplåtit sin lägenhet i Sockenstugan för tillfälligt boende för hemlösa unga under året.

Varje onsdag kväll har Lyckebo under 2019 varit öppet för denna grupp men även för de andra cirka 55 ungdomar som kommit som ensamkommande och som finns i nätverket där FFpV och församlingen engagerat sig som ställföreträdande vuxna. Delselius och COOP Hemmesta har varje vecka skänkt matsvinn till onsdagsträffarna som använts som fika vid träffarna och som matkassar till de ungdomar som har en särskilt ekonomiskt utsatt situation.

Arbetsmarknadsprojekt

"Jobbprepp2019"

Värmdö Församling och Frivilliga Familjehem på Värmdö har drivit ett arbetsmarknadsprojekt för ungdomar

”Jobbprepp 2019” under året. Projektet har finansierats med medel från Stockholms stift. Det är ett i Sverige unikt projekt där vi som civilsamhälle har tagit ansvar för gruppen ensamkommande genom att ”preppa och peppa” våra ungdomar för det kommande arbetslivet. Ett arbete betyder mycket mer än ett jobb i den här gruppen - det betyder en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd och att få starta sitt liv på riktigt.

Projektet har haft två syften och det första är att förbereda och rusta nyanlända ungdomar, i första hand medlemmar i föreningen Frivilliga Familjehem på Värmdö, för den svenska arbetsmarknaden. Detta för att ungdomen ska ha större chans att få ett fast arbete efter avslutade gymnasie studier. För en ungdom som har tillfälligt uppehållstillstånd för gymnasie studier, enligt den så kallade nya gymnasielagen, innebär en tillsvidareanställning att ungdomen kan ansöka och få permanent uppehållstillstånd.

Det andra syftet med projektet är att få arbetsgivare, i vårt lokalsamhälle men också hela landet, att förstå de särskilda villkor som gäller gruppen

ensamkommande ungdomar med uppehållstillstånd för gymnasie studier.

”Jobbprepp 2019” har haft bl a följande innehåll/program:

- Medverkan på Nacka företagarräff där vi informerade företagare, organisationer, politiker och deltagare om nya gymnasielagen och om vårt arbetsmarknadsprojekt,
- CV-workshops: hjälp att utforma och uppdatera sin CV,
- Söka jobb och skriva ansökningar. Seminarium om var det går att hitta lediga jobb. Hur tyder man en annons? Tips till varandra i gruppen. Identifiera sitt eget nätverk. Dela med sig av sina nätverk,
- Arbetsmarknadskunskap. Hur arbetsmarknaden fungerar – lön, avtal, regler.
- Återkommande workshops innehållande rollspel med teaterpedagog. Tränat intervjusituationer med fiktiva arbetsgivare. Värderings- och dilemmaövningar. Arbetsplatssituationer.
- Två dagars fotokurs med fotograf Alexander Mahmoud: ”ta bättre bilder med mobilen” för alla som

kommer att jobba med sociala medier och webb på arbetsplatsen.

- Utflykt till Grinda med övernattnings. Föredrag och studiebesök på småskaliga skogs- och lantbruket Grinda lantbruk för att lära om årscykel och näringsverksamhet/företagande i skärgården.
- ”Drömlabb”, workshop/kurs med entreprenör inom arbetsmarknad. Drömlabb är ett verktyg för att formulera sina mål och drömmar: hur man strukturerat kan arbeta mot mål och hur man tar sig an motgångar med mera. Drömlabbets metod blir även verktyg för oss vuxna att använda när vi arbetar med individuell coaching av våra ungdomar.
- Att starta eget. En föreläsning om hur man startar företag och vad det innebär att vara företagare.
- Foldrar med information har producerats och har under hela året använts i vår kommunikation till potentiella arbetsgivare, kommuner, andra frivilligorganisationer och har delats ut i Värmdö församlings lokaler och under våra aktiviteter.
- Öppen föreläsning med Riyad Al-Baldawi, docent i psykiatri och psykoterapeut, om bemötande och kulturell kommunikation där även aspekter av migration och psykisk (o)hälsa berördes. Med samtal och frågor från besökarna efter föreläsningen.
- Produktion av fyra filmer/reportage med fyra av våra ungdomar som berättar om sin skola, jobb och sina drömmar. Filmerna berättar om situationen ungdomarna befinner sig i (vad som krävs för att de ska få PUT, alltså att de måste ha ett fast jobb inom sex månader från sin examen) och visar tydligt vilken resurs de här ungdomarna är för samhället. Filmerna ska spridas i församlingens och Frivilliga familjehem på Värmdös kanaler och kommer att kunna visas i till exempel Stockholms stifts kanaler – och i hela landet. Vi har tagit ”informationsbollen” eftersom ingen offentlig part har getts i uppdrag att informera om gymnasielagen och ungdomarnas och företagarernas utmaningar framöver.

Nacka företagarräff 2019
Foto: Jenny Frejning/NVP

Frivillighet

Vi har många frivilliga med olika uppdrag i församlingen. Det är medlemmar i våra besöksgrupper, det är kyrkvårdar och ledare för gemenskapsgrupper som boulegruppen och Matglädjen, medlemmar i arbetskretsen, ungdomsledare, körmedlemmar, vägkyrkoguiden, medhjälpare vid båtresor, födelsedagsfester och soppluncher, för att nämna några. I samband med församlingens integrationsarbete har nya volontärer engagerat sig. Sammanlagt rör det sig om flera hundra engagerade som är en livsnerv i församlingens många olika verksamheter.

Värmdö Blomster- och Omsorgsfond, VBOF

Värmdö blomster- och omsorgsfond är en fristående stiftelse med fonderade medel som samarbetar med församlingen och stödjer dess sociala och diakonala arbete. VBOF gör hembesök under året och delar ut blommor, de flesta till jul. I december delades cirka 70 julblommor ut av Blomsterfonden och församlingen i samarbete. Då delades även blommor till Ljungs äldreboende, Hemmestahöjdens trygghetsboende och Daghöjdens och Solrosbackens dag/rehabverksamheter. I december 2019 beslutade VBOFs styrelse att avveckla föreningen i sin nuvarande form. Verksamheten - utdelning av blommor och besök till personer som förlorat anhöriga - kommer att fortsätta och utvecklas i församlingens regi som en del av den diakonala verksamheten.

Kvarvarande medel från VBOF, cirka 65 000 kr i likviditet har förts över till församlingen som kommer att förvalta dem i detta syfte.

Öppet hus, workshops och cykling

Varje torsdag under terminerna och cirka en lördag i månaden har vi öppet hus på Sjöliden i Lyckebohuset. Dagen börjar med en miniretreat. Verksamheten präglas av öppenhet och har gemenskap och delande i fokus. Varje vecka hämtar vi matsvinn från COOP Hemmesta och av det lagar vi soppa och gör matkassar till behövande.

Workshops och cykelrenovering

Under 2019 har ett attefallshus byggts bakom Lyckebo där vi kan hålla kurser, arrangera cykelkök och förvara cyklar mm. Attefallshuset är delvis finansierat av medel från Stockholms stift. Under våren har vi arrangerat ett större "cykelkök" i samverkan med Välkommen till Värmdö (VtV) en möjlighet för de nyanlända att renovera en cykel. Under sommaren och hösten har en frivillig från VtV renoverat cyklar varje onsdag i och utanför attefallshuset.

Vi har arrangerat fyra workshops under 2019 varav en tredagars kurs i tovning i augusti, i attefallshuset och på Lyckebo, med Värmdökonstnären Kajsa Svensson. Andra workshops på lördagar har varit Lappa och laga med synliga lagningar (visible mending) på Sjöliden, Sömnad med symaskin och Gör din egen ringblomssalva på Lyckebo.

Cykling utan ålder – rätten till vind i håret

Församlingen är medlemmar i det internationella nätverket "Cykling utan ålder/Rätten till vind i håret". Framförallt har cykeln använts på Ljungs äldreboende där personal har cyklat med de boende under sommaren.

Mustning av äpplen från Sjölidens äppellund samt odling och skörd

Vi har tagit vara på Sjölidens äppelskörd genom att musta äpplena och bjuda på äpplen till våra besökare. Äpplen har plockats efterhand som de mognat av trädgårdsmästare Wiwi och av öppet-husgruppen. Under 2019 har vi mustat vid fyra tillfällen, sammanlagt ca 150 liter. Tjejgruppen, en av barngrupperna, var med och mustade även i år. Äppelmusten har serverats i verksamheter och sålts i samband med Miljödiplomerings-gudstjänst i Värmdö kyrka. Att musta är en heldags-syssla och det är nödvändigt att vara flera personer och många händer som plockar, delar, maler äpplen och sedan mustar, pastöriserar, håller upp i tetra och på flaskor och tar hand om äppelrester, städ, disk/rengöring och tvätt.

Vi har odlat potatis och lök, dill, blommor med mera i pallkragar på Sjöliden. Pallkragarna är målade av barn och ungdomar i församlingens grupper. Under sommaren ansvarade frivilliga tillsammans med anställda för bevattning av odlingarna enligt ett bevattningsschema.

Workshop – Tovning

Församlingsgården Sjöliden

Valborg

Den 30 april var det åter dags för valborgsfirande på Sjöliden med cirka 600-700 besökare. Församlingens vuxenkörer sjöng vårsånger och Hans Gårdh höll vårtal.

Under senare år har en bättre ljudanläggning hyrts in för att få fram körsång och vårtal.

Församlingsgården höll öppet hus med kaffeservering och korvgrillning. Fiskdamm fanns för alla barn. Vid valborgsmässoelden spelade Gustavsbergs mässingssextett.

Antalet besökare tycks de senaste åren ha ökat beroende på att det inom kommunens gränser minskat med offentliga valborgsfiranden.

Valborg har blivit ett av församlingens största evenemang där en stor del av församlingens körsångare är med och där i år ca 18 personer ur personalen var igång tillsammans med församlingens ungdomsgrupp som skötte serveringen.

Utomhuskonsert på Sjöliden

Den 14 augusti var det så dags för den årliga utomhuskonserten på Sjöliden, detta år med Evelina Olsén och Kristin Stenerhag, samt Malin Hilding på slagverk och Viktor Olsén på gitarr. Uppskattningsvis hittade ca 200 besökare till Sjöliden denna sommarkväll.

Vi var ca 12 funktionärer igång, bilar lotsades in på parkeringen och serveringen var öppen.

Arrangemanget med utomhuskonsert på Sjöliden är uppskattat och vi hoppas detta skall få fortsätta som en årlig tradition. Det kräver dock sin arbetsinsats med en stor organisation kring både parkering, servering, scenbygge och stolar på gräsmattan mm.

Sjölidenloppis

Som ett led i församlingens miljöarbete har Sjölidenloppisen, som ungdomarna var med att skapa, blivit ett stående och uppskattat evenemang under året. Under 2019 anordnades två loppisar, en på våren och en på hösten. Privatper-

soner hyr ett bord för en summa för att sälja det som de själva önskar. Under dagen hjälper församlingens ungdomsgrupp till med försäljning av fika och kringarrangemang. Överskottet går till välgörande projekt.

Sjölidendagen

Den 7 april genomförde vi Sjölidendagen i samband med den traditionella Sjölidenloppisen med uppstart i gudstjänst i kapellet klockan 11. Därefter bjöds det på våfflor med Frivilliga familjehem, tipspromenad, välgörenhetslopp, ansiktsmålning och porträttfotografering med fotograf Åsa Liffner. Alla pengar gick till Svenska kyrkans fastekampanj med temat "Samma himmel. Samma rättigheter. Verkligheten ser annorlunda ut."

Julpyssel för vuxna

I december anordnades den traditionella julpysselkvällen för vuxna på Sjöliden. Det kom ca 70 personer och åldern på besökarna var 16-75 år. Husmor hade dukat upp glögg, julskinksmörgås med kaffe och te i matsalen och det var en mycket uppskattad kväll.

Kransbindning

I december anordnades också en "bind en krans-verkstad" på Sjöliden. Församlingen höll med material och granris. Vi bjöd på julmusik, skinkmacka, clementiner, glögg och kaffe. Mycket mysigt och uppskattat med drygt 40 besökare.

Organisation

Förtroendemannaorganisationen

Kyrkofullmäktige (KF) har det övergripande ansvaret för verksamheten och budgeten, med tre sammanträden under året.

Kyrkorådet (KR) är församlingens styrelse och skall tillsammans med kyrkoherden ha omsorg om församlingens liv och ansvara för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkorådet leder och samordnar församlingens förvaltning. KR hade fyra sammanträden. KR har tre förberedande utskott: ett personalutskott som hade fem sammanträden under året, ett kyrkogårdsutskott som hade fem sammanträden under året och ett arbetsutskott som hade sju sammanträden under året.

Axplock av ärenden som hanterades under året:

- Församlingsinstruktionen som blev antagen av KF i maj 2019
- Verksamhetsplan, budget, årsredovisning, verksamhetsberättelse
- Upphandling och avtal med revisionsbyrå
- Långsiktig ekonomisk prognos och målkapital
- Miljö- och hållbarhetsarbete, diplomering fas 2
- Kyrkogården:
 - Analys av behov av kistplatser och beslut av att återupplåta kisplatser.
 - Belysning av kyrkogården.
 - Förbättring av minneslunden.
- Utveckling av den diakonala verksamheten - social hållbarhet och inkludering.
- Tre rekryteringar av tillsvidare-tjänster: församlingspedagog, barnpedagog och fastighetsskötare.
- GDPR: avtal med dataskyddsombud och ny personuppgiftspolicy.
- Ny underhållsplan för kyrkan (revideras var 10:e år enligt kulturminneslagen) och specifik utredning av kyrkans värmeanläggning.
- Allmänt fastighetsunderhåll
- Löpande ekonomiska frågor, bl.a. omläggning av lånen som finansierar begravningsverksamhetens investeringar, omdisponering av

budget och hantering av församlingens likvida medel.

- Vård och underhåll av kyrkliga inventarier

På varje sammanträde för KR och KF ges utrymme för presentation och diskussion kring någon av församlingens verksamheter (barnverksamhet, ungdomsverksamhet, diakoniverksamhet, miljödiplomering med mera).

Förtroendevalda erbjuds möjlighet att delta i vissa konferenser och utbildningar. Arbetsgivarorganisationen genomförde en utbildning i arbetsgivaransvar för alla ledamöter i samband med ett sammanträde.

Personal

Hampus Befrits, församlingspedagog, avslutade sin tjänst i juli och har ersatts av Daniel Handberg som började i oktober. Susanne Gustafsson avslutade sin tjänst som barnpedagog i december och har ersatts av Petra Sunnervik. Johan Ekqvist rekryterades i november som fastighetsskötare då Roland Gustavsson gick i pension vid årsskiftet.

Under sommarhalvåret anställdes två säsongarbetare och under sex veckor anställdes en ensamkommande flyktingungdom. Tre skolungdomar har arbetat under sommaren i tre veckor vardera. Under våren tog vi emot en person på praktik från en trädgårdsutbildning tre dagar i veckan.

Utbildningar, seminarier och konferenser

Församlingen har en hög ambition att ge möjlighet till personalen och förtroendevalda att delta i handledning, utbildningar eller konferenser utifrån egna behov och arbetsuppgifter. Under 2019 anordnades bland annat en tvådagars personalkonferens på Djurönaset på Värmdö samt ett halvdagskontraktskonvent i Nacka. Två anställda har deltagit i en längre självvårdsutbildning. Personalen inbjöds också till seminarier, nätverksträffar och medarbetardagar på Stockholms stift.

Personalvård och arbetsmiljö

Församlingen följer sin policy för hälsofrämjande arbete. Personalen har tillgång till företagshälsovård. Hälsoundersökning erbjuds vart tredje år till det år man fyller 50 år för att sedan erbjudas varje år. Personalen erbjuds rikskuponger och ett friskvårdsbidrag. Det finns avsatt medel för handledning och arbetsmiljöfrämjande åtgärder. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har under året löpt som planerat och ledningsgruppen har tillsammans med två representanter från personalen följt upp planerade förbättringsåtgärder. Arbetet med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön fördjupades under personalkonferensen.

Ekonomisk administration, pastorsexpeditionen och gemensam administration

Målet för den ekonomiska administrationen är att på ett kunnigt, noggrant och effektivt sätt arbeta med församlingens ekonomi samt att ha en bra fungerande revision. Kyrkofullmäktige har valt att fortsätta anlita Mazars som revisionsbolag.

Pastorsexpeditionen har hand om bokningar av förrättningar och lokaler, diarieföring av ärenden enligt Svenska kyrkans ordning, arkivet samt i övrigt alla på en expedition förekommande arbeten. I samband med dop, begravingar eller föreningsmöten utthyres Sjölidens 16 gånger (11 år 2018) och Sockenstugan 106 gånger (96). Arbetet med uppdatering/sortering av arkivet har fortsatt under 2019. Ett nytt stödsystem för bokningar har införts.

Arbetet med anpassning av administrativa och kommunikativa rutiner på grund av dataskyddsförordningar har fortsatt med hjälp av församlingens dataskyddsbud, företaget Intechrity efter att avtalet tecknades under våren.

Information

Informationsverksamheten i församlingen har som mål att föra ut information om församlingen och dess verksamhet till medlemmar och församlingsbor samt att genom öppenhet

och tydlighet skapa en positiv inställning till medlemskap i Svenska kyrkan. Vi arbetar också för att få församlingsborna att känna att Sjöliden tillhör alla som bor i församlingen.

Under 2019 gav vi ut fem nummer av församlingstidningen Kyrkfönstret, tre 12-sidiga nummer, ett 16-sidigt höstnummer och ett 8-sidigt julnummer. Kyrkfönstret delades ut till samtliga fast boende församlingsbor samt till cirka 200 prenumeranter. Sommarnumret delades även ut till fritidsboende i församlingen.

Vi annonserade med löpande veckoannonsering i lokalpress hela året. Vi informerade även om församlingen och verksamheten på vår hemsida och arbetade även med en församlingssida på Facebook. Vi samarbetade med de andra församlingarna i Värmdö kommun med en gemensam annons i en tidning som riktar sig till nyinflyttade i kommunen, en gemensam konfirmationsfolder samt en gemensam hemsida för konfirmation: konfa.se. I kontraktet förs diskussioner om hur vi ska kunna kommunicera tillsammans.

Informationsfolder, affischer, dopminnen, fadderbrev, vippskyltar med mera har producerats inom huset för att hålla kostnaderna nere. Informations-

enheten bistår alla verksamheter med det informationsmaterial som behövs.

En inbjudan till dop skickas ut till alla nyblivna föräldrar i församlingen som är medlemmar i Svenska kyrkan. Församlingen skickar ut ett gratulationskort vid 1-årsdagen av dopet med en liten gåva i form av en reflexängel. Vid båda dessa utskick bifogas information om församlingens barn- och ungdomsverksamhet. Under 2019 skickade vi kontinuerligt ut ett välkomstbrev till alla nyinflyttade medlemmar med information om församlingen samt reflexänglar som gåva. Arbetet med att försöka vända trenden av ökande utträden ur Svenska kyrkan och istället uppmuntra icke tillhöriga att gå med fortsatte under året. Vi följer också upp utträden med en enkät för att ta reda på anledningen till utträde.

Större informationsinsatser har under året skett i samband med bland annat Valborg, Allhelgonahelgen, författarkvällar och vid sommarens utomhuskonsert vid Sjöliden.

Husmor

Församlingens husmor har under året servat övriga verksamheter med den dagliga serveringen, med inköp, bakning och matlagning, t ex vid möten,

konfirmandgrupper, sommarkollo och vid vissa evenemang i kyrkan. Under året har vi fortsatt erbjuda kaffe till väntande föräldrar till körbarnen. Husmor lagar soppan vid soppluncherna där antalet besökare var fortsatt högt. Husmor serverar även vid större evenemang som författarkvällar, retreat, läger, julpyssekväll, konserter. Nästan allt kaffebröd bakas av husmor. Skötsel av lokaler, textilier och inventarier hör också till husmors ansvarsområde.

Miljöarbete

I juni 2019 blev Värmdö Församling efter en extern granskning godkänd för fas 2 enligt Svenska kyrkans modell för miljödiplomering, vilket firades i en gudstjänst i oktober. Miljöarbetet har under året lett till flera konkreta åtgärder bland annat installation av solceller vid Sjöliden, återvinning av livsmedel, satsning på perenna växter vid kyrkogården, bättre kemikaliehantering, fairtrade-diplomering samt tydlig uppföljning av miljöpåverkan av församlingens resor. Hållbarhetsfrågor tas upp i olika sammanhang i våra verksamheter, till exempel med våra barn- och ungdomsgrupper med reflektion och övningar, samt i två gudstjänster under året med särskilt miljötema.

Fastigheter

Fastigheter

Under året har en ny Vård- och underhållsplan tagits fram för kyrkan. Den ska enligt kulturminneslagen revideras var tionde år. En utredning av kyrkans uppvärmningsanläggning har gjorts.

Utifrån de långsiktiga underhållsplanerna för fastigheterna, görs prioriteringar efter besiktningar och analys av verkliga behov. Under 2019 har vi fortsatt att renovera Lyckebo på Sjöliden samt utfört ett stambyte på Sjölidens huvudbyggnad. Kyrkogårdsexpeditionens tak har lagts om. Löpande driftsunderhåll görs på alla fastigheter efter behov.

Solceller har installerats på tre byggnader vid Sjöliden. Församlingen har därmed två solcellsanläggning i drift.

Siktförbättringen vid väg 274 nedanför kyrkan avslutades och antalet parkeringsplatser har utökats.

Underhållsplaner för samtliga fastigheter har uppdaterats med hjälp av en konsult från Strategia.

Kyrkliga inventarier

Ett antal metallföremål och textilier har konserverats, bland annat brudkronan från 1876. Dessa projekt har delvis finansierats med KAE – Kyrkoantikvarisk ersättning.

Kyrkogård

Begravningsverksamheten

Värmdö församling är huvudman för begravningsverksamheten på Värmdö kyrkogård och ska tillhandahålla gravplats för samtliga mantalsskrivna inom församlingens område. Begravningsverksamheten styrs av begravningslagen och kontrolleras av länsstyrelsen.

Kyrkogårdsförvaltningens uppgift är också att sköta om kyrkogården som ska bevaras för kommande generationer och den ska vara en plats för kontemplation, eftertanke, rekreation och lugn.

Gravsättning har skett på kyrkogården av 2 kistor, varav båda i befintlig grav, och 20 urnor. I minneslunden har 25 gravsättningar skett och 20 askor har gravsatts i askgravplatsen.

Antal gravplatser på kyrkogården är 1 793 st, varav lediga gravplatser uppgår

till 791 st. Kyrkorådet har under 2019 beslutat att tillåta återupplåtelse av kistgravar.

Vi har uppdaterat gravboken och sökt efter innehavare till gravar som saknat detta.

Under året har verksamheten fortsatt att GDPR-anpassas.

2019 gjordes följande utbildningar: SK-map vidareutbildning, utbildning för vaktmästare, ledarskapsutbildning, vård- och underhållsplan för kyrkogården.

Under 2019 slutfördes arbetet med att åstadkomma en siktförbättring längs stora vägen och att utöka parkeringen söder om kyrkan samt att måla parkeringsrutor där.

Bakom maskinhallen har området asfalterats och ytterligare tre materialfack har placerats där.

Belysningen på övre kyrkogården har bytts ut till helt nya armaturer och stolpar. De nya armaturerna drar mindre el och ger en bättre belysning av kyrkogården. De leder ljuset nedåt istället för uppåt och reducerar på så vis ljusföroreningar i atmosfären. Nya eldragningar har också gjorts i samband med det. Armaturerna har också bytts ut på samtliga parkeringar. Där har de gamla stolparna fått vara kvar.

Kyrkogårdsexpeditionen har fått nytt tegeltak.

Stigar har anlagts på höjden mellan minneslunden och kvarter 18.

Vi har satt upp skyltar som visar vår biologiska mångfald som är en del i arbetet mot de globala hållbarhetsmålen 2030, t ex vattensalamandrar, död ved, insekshotell samt fladdermusholkar.

Osäkra gravar har säkrats på kyrko-

gården och i lapidariet.

Nya gravnummerskyltar har beställts och satts ut på samtliga gravar.

En utredning av kulturgravarnas skick och renoveringsbehov har gjorts av Prolithos.

Två skopor har stulits nattetid från kyrkogårdsförvaltningens utomhusförvaring.

Under sommaren 2019 övergick vi till att kompostera/fermentera allt trädgårdsavfall med EM (effektiva mikroorganismer). Idag komposteras ca 80 % av allt trädgårdsavfall och personalen är utbildad i hur hanteringen går till.

Vi har övergått till att använda Eco-par istället för diesel i våra traktorer och grävmaskinen.

Följande större maskiner/arbetsredskap har införskaffats: batterigräsklippare samt en gripklo till Weidemann.

Kyrkogårdschefen och övrig personal har medverkat vid Stockholmsregionens samarbetsorgan i begravningsfrågor, SSIB's konferenser i Solna och Nacka. Vidare har kyrkogårdschefen blivit ordförande i styrelsen för SSIB och deltagit i Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, SKKF's, rikskonferens i Växjö och en kollegeträff i Sundbyberg. Utbyte sker också löpande med flera kyrkogårdsförvaltningar i Värmdö kontrakt.

Återlämnade gravars stenar har tagits

bort och marken har satts igen.

På Alla helgons dag hade vi "kyrkogårdens dag" då det fanns möjlighet att ställa frågor och få information om begravningsverksamheten, gravskötsel, plantering mm. Frågor om gravrätter kunde besvaras och även beställningar av gravskötsel, såsom gravljusändning och olika planteringsalternativ, togs emot i kyrkogårdsexpeditionen.

Budgeten för 2019 rymde två stora investeringar, asfaltering bakom maskinhallen och ny belysning på övre kyrkogården och parkeringarna. Gällande asfalteringen, så blev investeringen 90 000 kr lägre än budgeten som låg på 1 050 000 kr. Belysningspro-

jektet kostade ca 1 200 000 och höll sig därmed under budgeten (1 500 000 kr) med ca 300 000 kr.

Serviceverksamheten

Under 2019 hade vi totalt 350 skötselavtal, varav 46 % bara med skötsel och 54 % med skötsel och växter. Av de som hade valt skötsel och växter hade 84 % valt perenner. Perennerna klarade torka och angrepp från rådjur/hjortar bättre än vad sommarblommorna gjorde. Dock finns det ännu kvar vissa problem med hjortarna, som emellanåt äter eller drar upp växterna med rötterna och slänger runt dem.

Perenna planteringar

Ekonomisk uppföljning 2019

Resultatrapport

	Budget	Utfall	%
Kyrkoavgift	22 144	22 460	101%
Begravningsavgift	6 424	6 591	103%
Ekonomisk utjämnning	-3 972	-4 015	101%
Utdelning från prästlönetillgångar	500	1 113	223%
Erhållna bidrag	101,43	986	972%
Erhållna gåvor	57	42	73%
Nettoomsättning	1 081	1 173	109%
Clearingintäkter förrättningar	280	373	133%
Clearingintäkter konfirmation	90	80	89%
Deltagaravgifter	96	96	101%
Kyrkogården	410	374	91%
Uthyrning & arrende	127	141	111%
Övriga intäkter	79	109	138%
Övriga verksamhetsintäkter	0	31	
Övriga externa kostnader	-8 739	-9 347	107%
Clearingkostnader förrättningar	-155	-87	56%
Clearingkostnader konfirmation	-100	-144	144%
Underhåll fastighet & mark	-1 500	-2 070	138%
Verksamhetskostnader	-6 984	-7 045	101%
Personalkostnader	-14 872	-14 807	100%
Förtroendevalda	-221	-205	93%
Lönekostnader	-9 932	-9 833	99%
Sociala avgifter	-3 966	-3 903	98%
Uppdragsstagare	0	-232	
Utbildning & konferenser	-380	-291	76%
Övriga personalkostnader	-100	-66	66%
Friskvård, hälsovård & förmåner	-273	-278	102%
Av- och nedskriv. av mat. anlägg.	-2 385	-2 401	101%
Övriga ränteintäkt.	0	75	
Räntekostnader	-156	-184	118%
Totalt	184	1 717	

Sammanfattning av viktigaste resultatpåverkande budgetavvikelser

Högre intäkter	
Kyrkoavgift	270 tkr
Extra utdelning PLT	610 tkr
Bidrag integration	625 tkr
KAE	241 tkr
Clearing netto	105 tkr
Ränteintäkter	75 tkr
Lägre kostnader	
Underhållskostnader	100 tkr
Pensionskostnader	100 tkr
Personalkonferens & utbildningar	90 tkr
Körer	50 tkr
Övrigt verksamhet	150 tkr
Högre kostnader	
Integration	530 tkr
Underhåll KAE berättigad	300 tkr

Årets resultat är ca 1,5 mkr bättre än budget. Detta förklaras i första hand med en extra utdelning från prästlönetillgångar (1,1 mkr istället för 500 tkr som budgeterat), samt högre netto kyrkoavgift (270 tkr mer än budget), ränteintäkter på 75 tkr, och överskott från clearingssystemet (220 tkr i stället för 115 tkr som budgeterat).

Erhålla bidrag består av stiftbidrag till integrationsverksamhet (625) samt Kyrkoantikvariskersättning-KAE (241 tkr).

Begravningsavgift som redovisas här täcker de faktiska netto kostnaderna för begravningsverksamhet vilka blev 160 tkr högre än budget.

Clearingintäkter & clearingkostnader
Clearingsystemet för förrättningar genererar ett överskott netto på 220 tkr, 105 tkr högre än budget.

Personalkostnader, utbildning och konferenser

Inga större avvikelser att notera utom de lägre utbildning- och konferenskostnaderna (90 tkr) och lägre pensionskostnader (ca 100 tkr).

Underhållskostnader för fastigheterna är 470 tkr högre än budgeten och omfattar omläggning av kyrkogårdsexpeditionens tak som inte var budgeterat (omfördelning av begravningsverksamhetens budget). KAE ersättning finansierar 220 tkr av ej budgeterade underhållskostnaderna på ca 300 tkr.

Övriga verksamhetskostnader: utfallet följer i stort sett budgeten men innehåller dels kostnader för integrationsprojektet som är helt finansierade med bidrag (+560 tkr) samt fler avvikelser på verksamhetsnivå.- läs nedan Cirka 200-300 tkr av beslutad budget (ca 3 till 4 %) har inte utnyttjats.

Analys per verksamhetsdel

Grundläggande verksamhet

	Budget	Utfall	%	Kommentar
Erhållna gåvor	50	22	44%	Diakoni: 19 tkr
Erhållna bidrag	101	726	716%	
<i>Diakoni, mission & vuxenverksamhet</i>	0	625		Från stiftet, integration
<i>Ungdomsverksamhet och konfirmation</i>	1	1	101%	
<i>GUDM övergripande</i>	100	100	100%	Från stiftet sommarverksamhet
Nettoomsättning	505	605	120%	
<i>Barnverksamhet</i>	30	24	80%	
<i>Diakoni, mission & vuxenverksamhet</i>	60	83	139%	
<i>Gudstjänster och förrättningar</i>	280	373	133%	Clearing: 373 tkr
<i>Ungdomsverksamhet och konfirmation</i>	113	110	98%	Clearing: 80 tkr
<i>GUDM övergripande</i>	22	15	68%	
Övriga verksamhetsintäkter	0	0		
Övriga externa kostnader	-2 126	-2 412	113%	
<i>Barnverksamhet</i>	-179	-151	85%	
<i>Diakoni, mission & vuxenverksamhet</i>	-756	-1 072	142%	Varav integration finansierat med bidrag: 530 tkr
<i>Gudstjänster och förrättningar</i>	-297	-263	89%	Clearing: 87 tkr, budget : Clearing konfirmation: 144 tkr
<i>Ungdomsverksamhet och konfirmation</i>	-874	-906	104%	Läger konfirmation: 454 tkr Ungdomsresa: 161 tkr
<i>GUDM övergripande</i>	-20	-19	94%	
Personalkostnader	-6 947	-6 697	96%	
Interna poster	0	-32		
Totalt	-8 416	-7 787	93%	

Musik i gudstjänstlivet

	Budget	Utfall	%	Kommentar
Erhållna gåvor	7	19		Gåvor i samband med konsert
Nettoomsättning	0	1		
Kostnader (ink. ersättning till artister och körresor)	-959	-939	98%	
<i>Musik i gudstjänstlivet</i>	-786	-703	89%	Körresor: Budget: 195 tkr Utfall: 146 tkr
<i>Konsertverksamhet</i>	-173	-236	136%	
Totalt	-952	-918	96%	

- Erhållna bidrag för integrationsarbete som inte var budgeterade uppgår till 625 tkr. Externa kostnader för dessa projekt uppgår till cirka 560 tkr. Bidragen täcker cirka 60 tkr av församlingens egna kostnader för verksamheten: personalkostnader, mer kostnader för utlåning av sockenstugan.
- Clearingsystemet för förrättning och konfirmation genererar ett överskott på 220 tkr (budget 115 tkr).
- Cirka 100 tkr av diakoni verksamhetens budgeterade kostnader har finansierats med hjälp av bidrag från stiftet: ökade bidrag 625 tkr, ökade kostnader 530 tkr.
- Kostnaderna för konfirmationsläger är lägre än budgeterat (75 tkr). Ungdomsresan till Rom/Assisi har överträffat budgeten (100 tkr).
- Externa kostnader för musikverksamhet innehåller utgifter för körresor på sammanlagt 145 tkr (budget: 195 tkr). En kör har använt sparade medel från förra året (60 tkr) och två köror har valt att spara medel till 2020 (105 tkr totalt).

Stöd, ledning och gemensamma kostnader

	Budget	Utfall	%	Kommentar
Nettoomsättning	40	45	112%	Soplunch mm
Övriga externa kostnader	-1 737	-1 751	101%	
<i>Församlingsadministration</i>	-34	-29	86%	
<i>Gemensamma kostnader</i>	-885	-941	106%	IT, Telefoni, försäkring, konsult GDPR mm
<i>Information</i>	-516	-461	89%	
<i>Ledning, val och revision</i>	-127	-134	106%	
<i>Verksamhetsstöd</i>	-175	-185	106%	Livsmedel till soplunch + bak ca 120 tkr
Personalkostnader	-4 078	-4 073	100%	
Av- och nedskriv. av mat. anlägg.	0	-10		
Totalt	-5 775	-5 790	100%	

- Utfallet följer budgeten. Kostnaden för avtalet med dataskyddsombud (GDPR) som inte var budgeterad uppgår till 59 tkr. Kostnader för annonsering (information) blir lägre än budget (cirka 50 tkr)

Fastigheter (utom Kyrkogårdsexpedition)

	Budget	Utfall	%	Kommentar
Erhållna bidrag	0	241		KAE
				Arrenden 49 tkr Uthyrning Sockenstugan 72 tkr Uthyrning Sjöliden: 11 tkr
Nettoomsättning	127	147	116%	
Övriga verksamhetsintäkter	0	31		
Övriga externa kostnader	-2 013	-2 344	116%	
<i>Underhåll fastighet & mark</i>	-840	-1 055	126%	
<i>Fastigheter övrigt</i>	-60	0	0%	
<i>Kyrkan</i>	-300	-294	98%	Kyrkliga inventarier: 180 tkr
<i>Sjöliden</i>	-450	-746	166%	Stambyte: 430 tkr Lyckebo: 100 tkr
<i>Sjölidens kapell</i>	0	-8		
<i>Sockenstugan</i>	-30	-7	24%	
<i>Verksamhetskostnader</i>	-1 173	-1 288	110%	
<i>Fastigheter övrigt</i>	-108	-143	132%	Gemensamma kostnader (säkerhet, konsult mm)
<i>Kyrkan</i>	-258	-253	98%	EI: 86 tkr
<i>Sjöliden</i>	-580	-621	107%	EI: 171 tkr
<i>Sjölidens kapell</i>	-83	-151	182%	Utebelysning+gardiner+gradänger: 100 tkr
<i>Sockenstugan</i>	-144	-120	83%	EI: 40 tkr
Personalkostnader	-1 232	-1 240	101%	
Av- och nedskriv. av mat. anlägg.	-1 472	-1 515	103%	
<i>Avskrivningar</i>	-1 472	-1 515	103%	
<i>Kyrkan</i>	-197	-219	111%	
<i>Sjöliden</i>	-785	-786	100%	
<i>Sjölidens kapell</i>	-463	-483	104%	
<i>Sockenstugan</i>	-27	-27	100%	
Totalt	-4 590	-4 680	102%	

- Församlingen har erhållit 241 tkr i KAE (kyrkoantikvarisk ersättning). Detta avser Vård och underhållsplan för kyrkan (57 tkr), konserveringar av kyrkliga inventarier (133 tkr), utredning av kyrkans golvvärmsystem (19 tkr) och säkerhetsskåp för kyrkan (32 tkr).
- Revidering av underhållsplaner för fastigheterna har kostat ca 50 tkr som inte var budgeterade. Redovisas under *Verksamhetskostnader- Fastigheter övrigt*

Begravningsverksamhet

	Budget	Utfall	%	Kommentar
Begravningsavgift	6 424	6 889	107%	Församlingen har erhållit 465 tkr mer än äskat
Erhållna bidrag	0	5		
Nettoomsättning	60	50	83%	
Övriga externa kostnader	-1 821	-2 003	110%	
<i>Underhåll fastighet & mark</i>	<i>-660</i>	<i>-1 014</i>	<i>154%</i>	Tak kyrkogårdsexp 460 tkr, Eluppsäkring 200 tkr, Lapidariet 40 tkr, Trädvårdsplan 120 tkr
<i>Verksamhetskostnader</i>	<i>-1 161</i>	<i>-988</i>	<i>85%</i>	El kyrkogårdsexp: 94 tkr Konsultarvoden: 150 tkr Kremering och transport av stoft: 240 tkr
Personalkostnader	-2 326	-2 336	100%	
Interna poster	-1 425	-1 430	100%	
Av- och nedskriv. av mat. anlägg.	-912	-876	96%	
Totalt	0	299		

- Församlingen har erhållit 465 tkr mer än äskat. Bortsett från detta blir resultatet -166 tkr.
- Övriga externa kostnader: Kyrkorådets kyrkogårdsutskott beslutade att tidigarelägga omläggning av kyrkogårdsexpeditionens tak som inte var budgeterat (460 tkr).

Andra åtgärder har senarelagts såsom uppdatering av kyrkogårdens vård och underhållsplan (besparing på 150 tkr) och anpassning av omklädningsrum (100 tkr). Budgeten för åtgärd för kulturgravar har delvis använts (utfall 50 tkr, budget 200 tkr) för att ta fram en åtgärdsplan som församlingen avser arbeta med från 2020.

- Begravningsverksamheten har en nettofordran (ackumulerad överskott) på 57 tkr per 31 dec 2019. Tabellen nedan från årsredovisningen visar det omvända: församlingens skuld till begravningsverksamheten på sammanlagt 57 tkr.

Huvumannens fordran/ skuld avseende begravningsverksamheten

	2019	2018
Ingående fordran (+) / skuld (-)	229	-92
Reglering av kortfristig fordran (-) / skuld (+)	12	80
Årets överskott (-) / underskott (+)	-299	241
Utgående fordran (+) / skuld (-)	-57	229
Varav långfristig fordran (+) / skuld (-)	-299	241
Varav kortfristig fordran (+) / skuld (-)	241	-12

Investeringar

Investeringar	2019 budget		2019 Utfall	
Kyrkan				
Parkeringsplatser Kyrkan			300	Budgeterat 2018 (200 tkr)
Sjöliden				
Sollceller - sjöliden	600	Stöd inräknat	306	Stöd inräknat
Traktor (snöröjning mm)			254	Budgeterat 2018 (200 tkr)
Friggebod Lyckebo			73	
Utveckla sjöliden	100	Skyltar, valborgseld, meditation mm		
Övrigt			209	Elbilen
SUMMA församlingen	700		1 142	
Fastigheter o mark BV				
Siktförbättring			1 338	Budgeterat 2018 (1 mkr)
Asfaltering vid maskinhallen	300		981	
Belysning	1 500		1 140	En del senareläggs till 2020
Minneslund	750		0	Senareläggs till 2020
Kyrkogårdsexpedition	750			Pågående
SUMMA begravn. verks.	3 300		3 459	
TOTALT	4 000		4 601	

Investeringarna blir 600 tkr högre än budgeterat för året. Det förklaras med att flera projekt som var budgeterade under 2018 slutfördes under 2019. Dessa uppgår till 1,9 mkr (siktförbättring och utökning av parkeringsplatser vid kyrkan: 1,6 mkr, Traktor till Sjöliden: 250 tkr). Samtidigt senareläggs åtgärder på kyrkoråden för ett totalt belopp på 1,5 mkr.

Kassaflödesanalys förenklad

	2018	2019
IB (1 januari)	14 347	10 289
Årets resultat	1 859	1 717
Återföring avskr församl.	1 148	1 526
Investeringar, församl.	-11 481	-1 142
Nytt lån begravningsverksamhet	9 000	2 885
Investeringar begravningsverksamhet	-7 000	-3 513
Förändring skuld/fordran begravningsverksamhet	-92	287
Återföring avskr begravningsverksamhet	641	876
Amortering	0	0
Förändring övriga skuld/fordran	1 867	-215
UB (31 december)	10 289	12 709
Skulder (31 dec)	2018	2019
Lån	12 115	15 000
Skuld (+) /fordran (-) till begravningsverksamhet	-229	57
Övriga skulder (cirka)	5 125	5 039
Totalt	17 011	20 097
Ackumulerad balans lån - investering begravningsverksamhet *	2 641	2 889

* Per 31 dec 2019 har församlingen ett låneutrymme för investeringar till begravningsverksamhet på 2,9 mkr. Detta ska finansiera de investeringar som görs 2020 inom begravningsverksamheten bland annat minneslund och kyrkogårdsexpedition. Minst 300 tkr kommer att amorteras. Enligt KR beslut ska amorteringstakten följa avskrivningstakten.

